

Klabautermanden

Klabautermanden spiller en mystisk rolle. Som en vældig skyggeskikkelse viser han sig for fortvivlede, rådløse og fantasijagede søfolk, og død og forlis følger ham på hans hvileløse vandring over havene. I deres sind er han en realitet. Han er dem selv, deres egen ureflekterede livsangst. Møder de ham og ikke vover at se deres ulykke til bunds, er deres nederlag beseglet. Da sejler de ind i den uafvendelige katastrofe.

Skibet i »Klabautermanden« sejler i katastrofens skygge i begyndelsen af dette århundrede. Kaptajnen på »Ariel« modtager et telegram i Algier om, at hans hustru i Danmark er død, men meddelelsen gør ikke dybere indtryk på ham. Han er en mand uden venner, et selv-rådigt menneske, som har forskanset sig bag en mur af frustration. Det begynder langsomt at gå op for den 60-årige skipper, at hans bedste år er forbi. Han klynger sig til de år, han har tilbage og søger at udnytte dem for endelig at opnå en lykkefølelse. Meddelelsen om hans kones død når ham gennem en ung pige, der er vokset op i hans hjem. Hun hedder Inger. Under sejladsen til Danmark kredser hans tanker stadig om denne pige. I hende ser han den ungdom, der kunne give ham hans egen tilbage. Men fantasi på havet er ét, nøgtern realitet på land noget andet. I Svendborg viger Inger rædselsslagen tilbage ved den gamle mands frieri. Hun fortæller ham, at hun er hemmelig forlovet med en ung købmand i byen, »– vi skal giftes – det regner jeg i al fald med.«

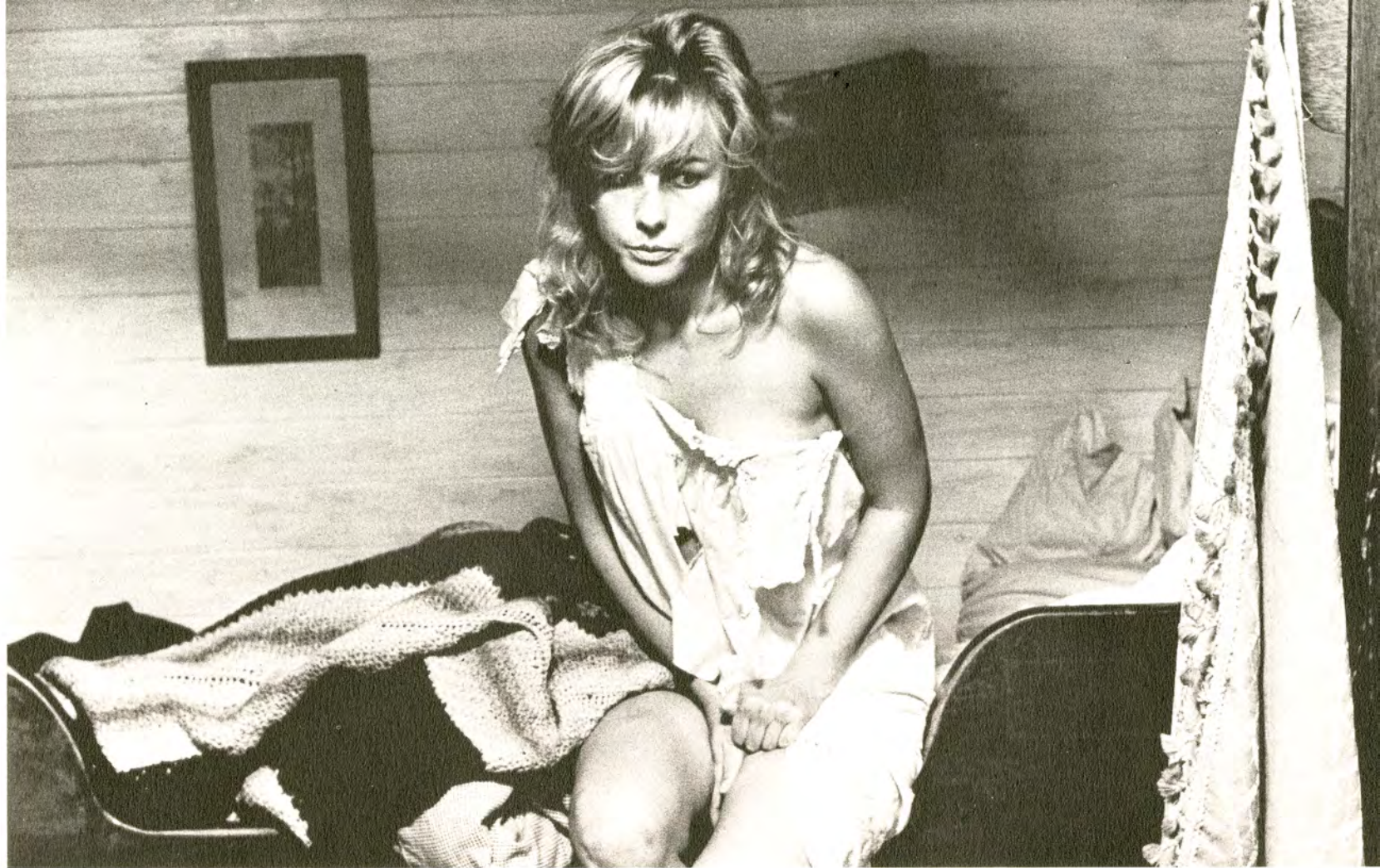
Asbjørn Bauta drikker sig fuld, og i nattens mørke vender han tilbage på skibet med en tung byrde i sine arme. Tidlig næste morgen letter skibet og sejler bort. Men en følelse af, at noget er galt, breder sig snart blandt besætningen: én synes at have hørt kvindegråd fra kaptajnens lukaf, og kaptajnen er begyndt at opføre sig besynderligt. Han ønsker ikke mere at se nogen af mandskabet i sin kahyt. En nat ser en af matroserne en kvindes panikslagne ansigt bag skylightet. Men kaptajnen har magt over sine folk – en magt, der bygger på primitiv brutalitet – og han slår alle rygter ned. I en dump uhyggestemning oplever besætningen et jærtegn på himlen: fem sole synker under horisonten i en flimrende varmedis. Et varsel om, at dommens dag nærmer sig – at Asbjørn Bautas skib er »mærket«.

En tidlig morgen ser rorgængereren en næsten nøgen kvinde på dækket. Det er Inger, der er brudt ud af sit fangenskab. Hun forsøger at vinde mandskabet for sig, alle er rede til at hjælpe hende, og en kamp om overtaget mellem kaptajn og besætning indvarsles. Mellem dem står Inger, stædigt besluttet på at overleve og overvinde sin ulykke.

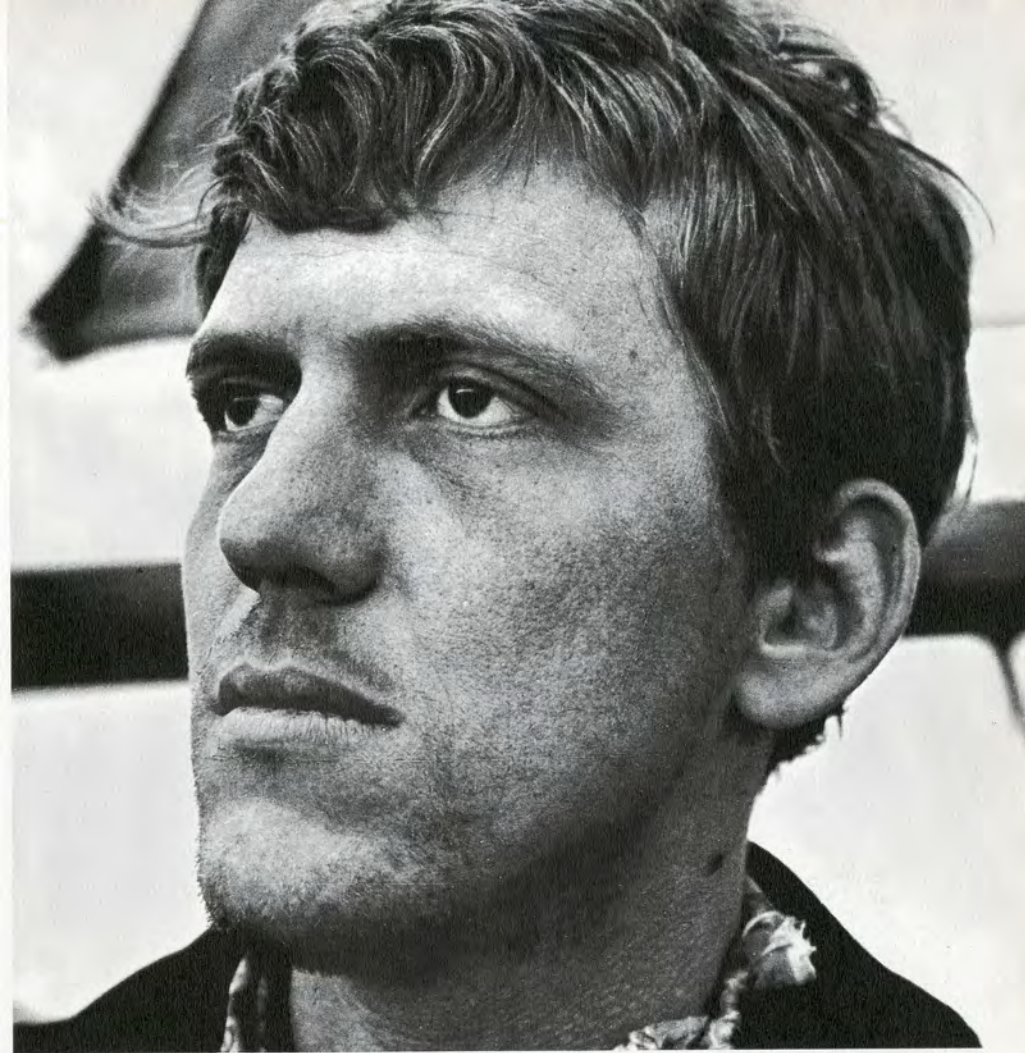
»Klabautermanden« kan ses som en moralsk tragedie, historien om en tyrans fald. Asbjørn Bauta betragter sig som et overmenneske med ubegrænset magt, en mand hvis ord er lov. Men denne selvforherligende despot må se i øjnene, at hans magts dage er talte, og

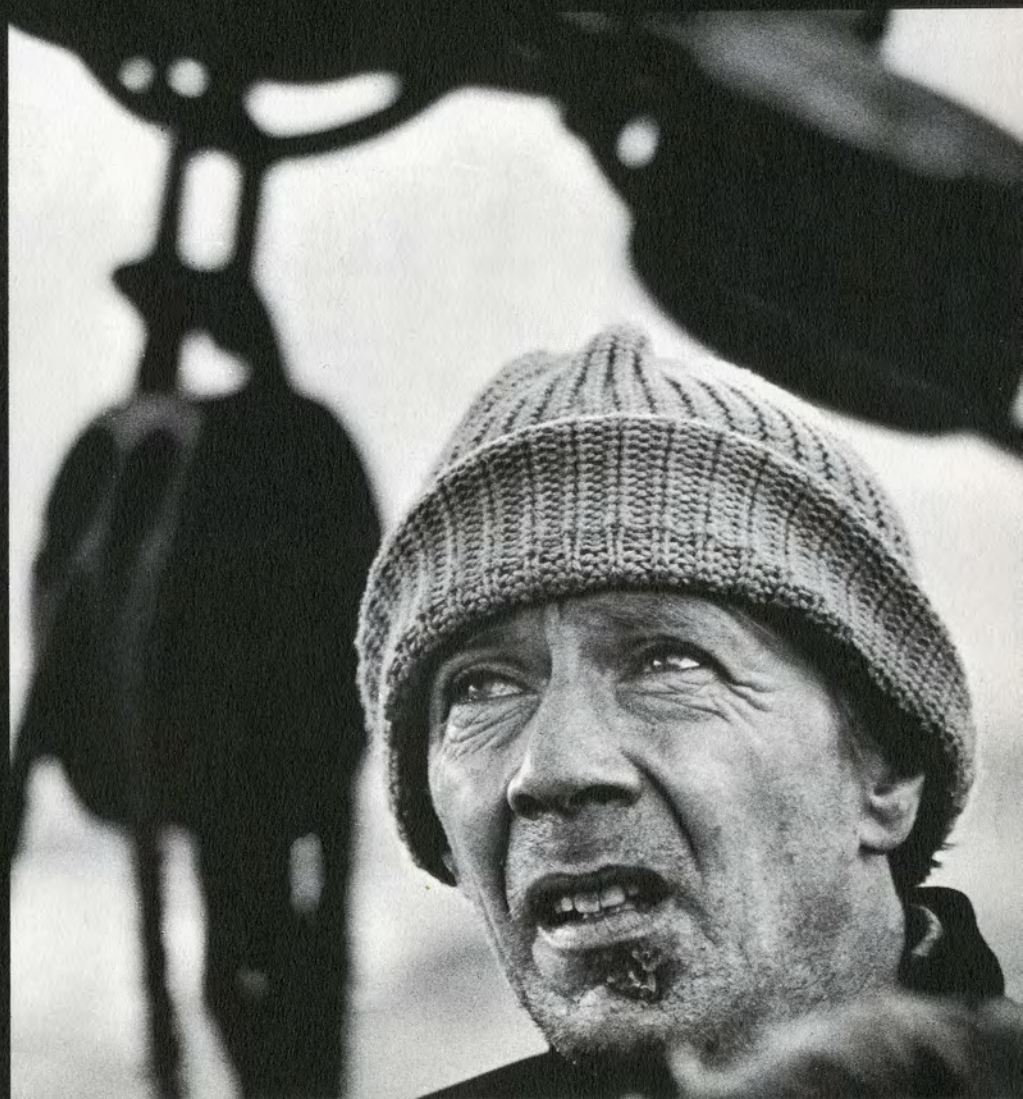

at et menneske ikke kan opnå alt gennem brutal styrke. En søn blir født – er det frugten af skipperens første og eneste vellykkede forsøg på at voldtage Inger? Eller var hun gravid, før han bortførte hende?

År ud og år ind krydser »Ariel« verdenshavene, et skib hvis besætning ikke udskiftes, fordi alle magisk er bundet til Inger. De primitive søfolk vogter skinsygt på hinanden for at sikre sig, at ingen vover at lægge hånd på »hellige Guds moder«. Hun er deres idol, og handlingen antager karakter af en gammentestamentlig beretning. Efter otte år får skibet en fragt til Svendborg. Inger går i land og opsøger sin tidligere forlovede. Han er blevet en smule sær, og hun finder ham latterlig. Forholdet mellem dem er forbi. Hun vender tilbage til skibet, og det sejler bort med sit særegne mandskab og den mærkelige kamp ombord. Inger spiller stadig på besætningens tilbedelse. Hun deler klogt smil og ros og venlighed ligeligt. I mange år har hun undgået at favorisere den ene på bekostning af de andre.

Men under den kamp mellem mand og kvinde, som Asbjørn Bauta og Inger fører mod hinanden, forstærkes mandens fysiske krav gennem kvindens erotiske aversion. Hans stadig hidsede, men aldrig tilfredsstillende begær driver ham til slut ind på et bordel i en Middelhavsby.

En af besætningen begynder at skille sig ud fra sine kammerater og gør indtryk på Inger. En aften efter en

fortrolig samtale står det klart for sømanden, at forholdet mellem Inger og kaptajnen er totalt blottet for kærlighed. Han går i land, finder det bordel, hvor Asbjørn Bauta i sin fuldskab er søgt ind, og skærer halsen over på ham. Han vender tilbage til skibet og bliver Ingers elsker.

Drømmespindet er bristet.

Skibets skæbne er beseglet. Dommen er over dem, og alle drives mod katastrofen. Ved at nedværdige sig har Inger berøvet sømændene deres drøm om den ophøjede, rene kvinde. Mens de to giver sig hen til hinanden i kaptajnens kahyt, er mandskabet gået amok, bedraget og ribbet for det, der gav deres tilværelse indhold. De har set Klabaftermanden, og i hårdt vejr og med alle sejl sat løber de skibet mod et koralrev. »Ariel« synker med det samme, kampen for livet bliver kort.

Ved solopgang er havet roligt og øde.

Manuskript

Poul Borum &
Henning Carlsen
frit efter
Aksel Sandemose
Henning Carlsen
Jørgen Skov DFF

Erling Thurman Andersen
Kaj Larsen

Tom Hedegaard

Svein Toreg

Kirsten Lykke

Henning Bahs

Helge Hansen

Gunnar Nielsen

Ada Skolmen

Birthe Madsen, Randi Skajem

Erik Jensen

Finn Savery

Bror Bernild

Ruth Mahler

Leif Erlsboe

F. Holm-Petersen, M. Frohn Nielsen

Nordisk

Henning Carlsen

Sandrews

Team Film

Bo Christensen

Henning Carlsen

Nordisk

Sandrews

Drejebog

Cheffotograf

Kameraassistent

Chefelektriker

Instruktørassistent & script

Indspilningsleder

Produktionsassistent

Dekorationer

Regi

Skibstømrer

Kostumer

Assistent

Lyd og mixning

Musik

Stills

Make-up

Klipning

Tekniske rådgivere

Produktion

Produktionschef

Instruktion

Distribution i Danmark

Export

De medvirkende:

Lise Fjeldstad

Hans Stormoen

Claus Nissen

Margit Carlquist

Allan Edwall

Peter Lindgren

Erling Dalsborg

Knud Hilding

Jørgen Langebæk

Gunnar Strømvad

Ole Søgaard

Torben Færch

Ove Petersen

Flemming Dyjak

Ole Larsen

Kim Andersen

Programmets artikel

Johannes Væth

Design

Claus Rostrup IDD

Denne film er tilegnet

Krzysztof Komeda

